

ШИПТИ, ИШИШЪ ШИИ ЛИТИРАТОРЪ.

№. 41 ии 42.

СЪМБЪТЪ, 25. ОКТОБРЕ.

1852.

„MINUNELE NATŢREI

конверсації асупра деосебителор обжете интересанте дин шиинцеле патрале, фисикъ, хеміѣ ши астрономіѣ, комиссе де Ізліѣ Бараш, Dr. de medicină ши хірургіѣ дн Краіона 1850.“

(Брмаре.)

Конверсація V.

Деспре търімеа зніверсэлѣ.

Дн времеа трекътъ, пріетені! н'а фост лѣмеа аша чівілісатъ ка дн зілеле де астызі. Астызі дака чінева скріе о карте каре нѣ плаче тѣгелор, фіе каре о словод съ факъ о критикъ асупра кърдеѣ, днтр'о газетъ дн каре поді зіче дн кзвінте фоарте делікате опініа та къ, картеа нѣ плѣтеште пімік ши къ авторъ ар фі фѣкът маѣ віне дака нѣ с'ар фі апѣкат де лок дн ачеастъ каріеръ а зніѣ фѣкѣтор де кърді. Дар ши авторъ нѣ ва ліпсі а'дѣ рѣспонде, къ нѣ ешиѣ дн старе а критіка звражрїле лѣѣ, ши къ маѣ віне аѣ фі фѣкът ка съ терпї днкъ кѣдїва ані дн шкоалъ ла дѣнсѣл, саѣ днтр'о алтъ шкоалъ порталъ. Къ тот ачест діспѣт сѣптедї пріетені; кѣнд вѣ ведї днжлпні, вѣ ведї да зпѣл алтѣа о зпѣл дімінеада фоарте кѣл-дѣроасъ, трѣінд фіе каре дн сѣера лѣѣ фоарте ліпштіт, звкържндѣсе де о віадъ дѣлче.

Дар дн времеа веке н'а фост аша. Днпайнте къ 300 ані, дака чінева ар фі скріс зп звраж дн Европа тѣкар съ фіе фост плін де дѣх ши де феніѣ, дака аз авѣт непорочїреа а експне аколо піште ідеѣ каре н'аѣ плѣкът ла піште оаменї дн-сепнадї, маѣ къ сеатъ дн партеа попеаскъ, аи трекът тѣлтъ време, ї а дат сѣпт жѣдеката зніѣ трівзпал каре се кета інквїзіціе, а кървіа хотърже дн асепнеа днпрецізррї аѣ фост де овште ка авторъ, дрепт рѣсплѣтіреа лѣвррїлѣѣ, съ фіе арс де віѣ дн міжлокъ'л піедеѣ. Маѣ пе-зрѣтъ днтр'адевър с'а днвѣлчїг ши соарта асторїлор

маѣ словозї, ши дн лок де персоана лор, с'а арс дн пѣвлїк кърціле лор прїн хенгерї. Астызі (славѣ domnăѣѣ) зп автор преа къ тѣлт дѣх, ка ши зніѣ преа къ пѣдїн, дѣнд вре о карте фоаръ, арс нѣмаѣ о темере къ звражѣл лор ва фі критікат орї преа де прост орї преа де обскър, дар паѣ фрікъ а фі аршї де віѣ днтр'зп кзптор таре днкѣлзїт, пентрѣ глорїа зевлѣї, саѣ чел пѣдїн ка кърціле, лѣкъррїле, пѣдѣшелїле лор съ нѣ фіе арсе прїн хенгерї.

Дн ачеле времї веки кѣнд, прекът ам зіс, а фост о модъ фоарте овїчнзїтъ а арде асторї дѣ-ніалї, фїлософї аджочї, оаменї марї де зп карак-тер неатѣрнат; Атѣнчї трѣїа дн Італіа дн орѣшл No 1 а зп фїлософ фоарте днсепнат а нѣме Цор-дано Брѣно каре а авѣт нѣмаѣ зп кѣсър, адекъ къ с'а пѣскът къ 300 ані маѣ пѣнте де кѣнд трѣ-взіа. Ачест ом пѣскочїтор зпѣї сістеме фїлосо-фїче каре ши акът есте адмірат де оаменї дн-делендї, негрешїт къ атѣнчї пепѣтѣнд фі віне дн-делес де кѣтрѣ конвеквїторїї сѣї, ши прїн вртаре пепѣтѣнд плѣчеа пічї ла партеа попеаскъ, лаѣ днкіс хотържндѣ'л а'л да сѣпт жѣдекатъ інквїзіції а'л арде, сѣпт кѣвжнт къ есте зп атеїст (каре нѣ крѣде къ есте зп Dămnezeї). — Адѣкжндѣ'л дн сала жѣдекѣторѣаскъ ши днченжнд інквїзіторїї (жѣдекѣторїї даколо) а'л сѣпѣра къ днтрѣвѣрї до-женїтоаре де че нѣ крѣде дн Dămnezeї? — Ачест таре ом каре, прекът ши тодї оаменї марї, плѣл дн сѣлет а фост пѣтрѣнс де ачеастъ крѣдїндѣ сѣвлїмъ, с'а апрїнс д'о новїл тѣжнїе д'а се ведеа атѣта де непрїченѣт, рѣдікасе де ла пѣтѣнт о звкѣдїкъ де паїѣ каре а гѣсїт'о, стрїгжнд къ кѣл-дѣрѣ ла тодї. „Аскѣлтадї! дака дн тоатъ вііада теа, днн тоатъ патѣра нѣмаѣ ачест паїѣ мі с'ар фі днфѣдїшат днпайнтеа окїлор теї, ар фі фост дестѣл, преа дестѣл а тѣ днкрѣдїнда прїн ачеастъ ведеѣ, къ есте зп Dămnezeї а тот пѣтерпїѣ креа-торъ лѣмеї, фїнд къ формаціа ачестѣї паїѣ ко-

prinde atjta minune mi este asa de departe d'a fi fost fьkьt prin o дитжипларе оаркь, саь prin лькпареа инкомплектъ а оаменіор, дикжт ашї фї сіліт а кьноаште пьмаї принтр'ачеаста, фїинда ми пьтереа Dsmuezіаскь!"

Адевьрат, адевьрат prietenі! vnde ridikьm okіі поштрі пі съ днфьдїшеазъ dovezїлe петьгьдїте петрѣ о фїиндѣ Dsmuezіаскь! орї че сьнет ешїнд дїн петьрдіїнта сферъ а патрєї, не стрїгъ кь зн глас неовосїт дн зрекїлe поастре ачеастъ крeдїнцѣ съвлїтѣ, вечнїкѣ шї фeрїчїтоаре. Дар пої сжнтeм фоарте преокьпацї кь egoїстѣл пострѣ; сeнсєрїлe поастре сжнт преа обїчнїтe кь ачест спектакол съвлїт, шї кьношгїндeлe поастре сжнт преа стржїсе d'a пьтеа овсєрва шї прeдвї тоате фeнoмeнeлe патрєї, тькар чeлe маї мїчї дн тоатъ дитгїндeрeа шї аджнчїтeа лор. О съ вь eаѣ кжтeвa екeмплe петрѣ ачeастa. Чїне дїн пої п'а възьт пьїанжeнѣл вр'о датъ дн oдаїа лѣї? дар кжцї сжнт de ньдїїнї карe шгїe а прeдвї тоате мїнзeлe патрєї чe сжнт копрїсe дн ачест мїк їнсект? Трєпѣл фїe кьрїїа пьїанжeн (arraignée) естe дeспьрдіт дн патрѣ дeспьрдітєрї карe сжнт днгьрїтe d'о мьл дїтe de гьзрї авїа възьтe. Дїн фїe карe гьзрѣ eасe o адѣ, шї тоате ачестe адe дн пьтєр de маї мьлe d'omїe петрѣ фїe карe дeспьрдітєрѣ, сe'тпрeвнѣ ла eшїрeа лор, дїн карe ce фoртeасѣ їарьшї o адѣ кь карe їнсектѣл дшї фачe пжнзa; prin зртаре ачестe адe карe лe vedem дн пжнзa пьїанжeнѣлї шї карe естe атжта de свьдїрe, естe дн сіне компьсѣ de маї мьлe de 4 мїї de алтeлe, фїїнд кь фїe карe дїн чeлe патрѣ дeспьрдітєрї скоатe omїe. Дар кьт o съ вь маї шїрадї днкѣ de дитрeцїзрeрeа зрмьтоаре? Вeстїтѣл патрїалїст Лeвeнхзк a възьт prin мїкроскоп нїштe пьїeн жeнї de тьрїтeа знїї вoв de нїсіп a кьрор пжнзѣ a авт адe атжта de свьдїрї дн кжт трeвзїа 4 мїї дїн тржїсeлe ка съ ce потрївeаскѣ кь грoсітeа знїї фїр de пьр; аної фїїнд кь, прeкьт ам възьт, фїe карe дитр'ачeстe адe естe компьсѣ їарьшї de 4 алтe маї свьдїрї, de ачeа eасѣ дїн ачeастъ овсєрвациe кь трeвзїа 16 мїліoанe de нeштe асeтeнeа адe a фoртa знa de грoсітeа знїї фїр de пьр!

Чїне п'а възьт o пїкьтєрѣ de апѣ? дар чїне штїe кь дн ачeастъ пїкьтєрѣ трьeск мїліoанe de фїїндe вїї, дїн карe знeлe (polyipe, hydra) сжнт атжта de кьрїoасe кь тьїндлe кь кьдїтѣл, їарьшї днвїазѣ. Тьїадї зн асeтeнeа полїп дн 6 вькьдї, нeстe ньдїн, дїн ачестe 6 вькьдї ce вoр фачe 6

полїпї дитрeцї, шї ачестe фїїндe сжнт компьсe de оргaнeлe хрьїтoарe шї ч. л. т.!!

Чїне п'а възьт o тьскѣ? дар кжцї штїї кь eа фачe зн oѣ атжта de тaрe ка шї eа, шї кь okїї дї сжнт компьшї апроанe de 30 мїї de кoгїтєрї (facettes). Чїне п'а тжнкат зн крaп? дар кжцї штїї кь ньмаї пeнтрѣ лькпарeа de рeспїрадїe (рeсѣларe) 'їа дат патрѣ трeїсирe-зeчe мїї трeї сьтe de оргaнe, адекъ de артерїї, вїнe, oасe, шї ч. л. т.!! — Чїне п'а възьт o omїдѣ? дар кжцї штїї кь дн ачест мїк їнсект (маї кь сeамѣ чeл de салчїe) ce aфлѣ патрѣ мїї патрѣзeчї шї знz de тьїнкї! — Чїне п'а възьт дн вїадa лѣї o поамѣ кьзжнд de вжнт дитр'єн пом ne пьтжнт? дар чїне a сoкoтїт a пьскoчї дитр'o асeтeнeа дитжтe пларe обїчнїтѣ чeа маї тaрe шї съвлїтѣ дeскoпeрїрe a штїїндeлор? ачeастa a фькьт'о ньмаї зн Newton, ачест чeнїї дeocевїт дитрe oаменї!

Гжндeск кь o съ авeдї пльчeрe a aфлa їсторїа кьт с'а дeскoпeрїт лeчeа атрaкцїeї. Ачeастъ дeскoпeрїрe чe нeа dескїс o льтїнѣ повѣ, пeгжндїтѣ, асвпрa мїшкьрїї льнeї шї a стeлeлор.

Newton фїїнд дитр'o зї кьлкат нє departe dea зн пом, o поамѣ кьзжндѣї ne кап лѣї dештeнтaтї. Алдїї фьрѣ вр'о дeocевїтѣ вьгарe de сeамѣ сар фї ськлат шї сар фї dьс, дар Newton с'аѣ апжкат, a сe гжндї маї аджнк dеcїрe ачeастa, шї са днe трeват de чe a кьзьт ачeастъ поамѣ? — С'а рьoї пьнe, кь дьпѣ чe пьтeрeа вжнтлѣї a dеclїнїто дїн пом, пeгрeшїт кь поамa трeвзe съ кьзѣ дн жoс prin грeвтaтeа eї дн сіне. — Дар дакѣ помѣ ар фї мьлт маї тaрe дeкжт естe, поамa тoт ар фї кьзьт жoс? — пeгрeшїт кїар днeѣ кь маї мьлтe їзцeалѣ прeкьт аратѣ екcпeрїeндa. — Дар дакѣ копачїл ар фї атжта de пaлт ка дeпьртaрeа льнeї de ла пьтжнт? — Атжнчї пeгрeшїт кь поамa трeвzє съ кьзѣ кь o пьтeрe шї їзцeалѣ грoзавѣ de тaрe. — Ашa зрмжнд Newton a ce дитрeвa, de чe нє кадe льнa нeстe капѣл мeѣ, карe естe мьлт маї грeа de кжт поамa, шї чїне o чїнe дн сьс a нє кьдeа? — Дар поатe пьтeрeа днвжртїрeї льнeї днпрeжьрѣл пьтжнтлѣї, зїчeа Newton, днпїeдeкѣ ачeастъ кьдeрe? Ашa дар дїн днчeркaрe дн чeркaрe маї аджнк математїкѣ, с'а днкрeдїндaт Newton кь ашa шї естe, шї кїар o поамѣ пьсѣ дн днльдїтeа льнeї шї днпїнжнд'о дитр'єн кїп d'a ce днвжртї тoт кь o асeтeнeа їзцeалѣ ка a льнeї днпрeжьрѣл пьтжнтлѣї нє вa кьдeа нїчї o датѣ жoс. —

Дар ачест фїлoсoф п'а рьтaс aїчeа, шї тeрѣ

гжнд маї департе а арътат къ тот ачест принцип каре фаче къ лъна се джвартеште джпрежърл пътжнтъллї шї нъ каде есте шї причїна къ чеї патрѣ сателїдї (лънїле) аї лї Ізмітер шї чеї 6 аї лї Сатърнъ се джвартеск дж прежърл лор, прекът тот прин ачест принцип шї пътжнтъл пострѣ джпрежърл къ челе лалте 10 планете (дїнтрѣ каре атъчї а фост кзпоскъте нъмаї 6) се джвартеск джпрежърл соареллї. Рескълатгъл ачестор черчетърї а фост дескоперїреа ледїї де атракціе, адекъ, къ соареле, ка зп корп централ, стъ дж мїжлокъл зпїверскълї тръгжнд тоате планетеле спре джисъл, доминнд прин ачеста, кїпъл мїшкъреї де джвартїреа лор джпрежърл ллї.

Въ пѣтедї да о idee лътърїгъ асвпра фелъллї сістемеї планетаре, кжнд въ ведї адъче амїнте зп сзвенїр фоарте дълче, адекъ о адънаре де вал кжнд се жоакъ валс. Джкїпїдївъ къ полїкандрѣ лъминат дїн мїжлокъл сълїї есте соареле каре нъ съ мїшкъ. — Дар джпрежърл ллї съ мїшкъ фоарте їзте нїште пърекї знде кавалеръл джвартеште дама джпрежърл ллї шї тог дж ачестгъ време атжндой се джвартеск джпрежърл полїкандръллї. Дакъ въ ведї джкїпїзї къ пътжнтгъл пострѣ есте кавалеръл, не кжнд лъна есте дама де валс, атъчї ведї авеа о idee фоарте лътърїгъ асвпра ачестгї валс нежїчетат вечнїк ал пътжнтгълї джпрежърл къ лъна, прекът ш'ал ачелор лалте планете къ сателїдї (лънїле) лор джпрежърл соареллї.

Дар дакъ джтревадї чїне дїне соареле дж локъл сълї дж голїчїзнеа зпїверскълї дж време къ наре алт соаре а'л траде шї а'л дїне дж лок? ачест проблем нъ поате фї деслълїт прин штїїнда поастрѣ; аїчї а стгътът шї идеїле ллї Невтон. Дар дакъ ел аїчї а пїердѣт аргъментеле штїїндеї, а кшїтїгат джлъдареа їмаїнадїеї; фїїнд къ аїчї знде джделенчїзнеа оменескъ а ажънс ла сжжршїтгъл сълї, дъхъл ллї а рътас джкретеовїт де адмїраре де Атогнѣтернїчїа дївїпъ каре, дъпъ че а скос прин креадїе дїн нїмїк соареле шї стелеле дж фїрмамент, ле сзсдїне сіпгъръ къ тоатъ грезтатеа лор негърдїнїгъ дж джїндереа зпїверскълї. — Апої че ведї зїче джкъ дакъ ведї афла къ ачесте мїліоане де стеле фїксе (немїшкате) каре ле vedem не чер нъ сзїт алт, декжт атжда сорї ал кърора сістем планетар рътжне аскънс ла vederea поастрѣ, дїн причїна деосевїтеї търїмї де депъртареа лор?

Штїдї кжт есте де департе чеа маї апроане дїн стелеле фїксе де ла пої? — Нъ маї пвдїн де кжт де доъ сзте де мїї де орї кжт есте депър-

тареа соареллї де ла пътжнт, саї де 4 бїліоане мїле деографїче. Дар ка съ аведї о idee деспре ачестгъ грозевіе де депъртаре, въ вої да зп ексемплъ: Іздеала лъмїнеї есте атжта де маре джкжт джтр'о секзндъ трече 40 мїї мїле деографїче, адекъ вр'о лъмїнъ пъскжнд акъм дж джлїдїмеа аеръллї шї джтр'о депъртаре де пої де патрѣзечї де мїї де мїле деографїче, несте о секзндъ ва фї възгът де пої. Дж ачест кїп vom vedea о лъмїнъ ешїгъ джтр'о депъртаре де доъ мїліоане шї жъмъгате де мїлі, несте зп мїнът, шї несте зп чеас vom vedea о лъмїнъ ешїгъ акъм ла о депъртаре де осзгъ патрѣзечї шї патрѣ мїліоане де мїле деографїче.

Ачесте фаутѣ а ле зпелї асеменеа деосевїте їзделї (фъръ алт ексемплъ) де лъмїнъ, сзїт адеверїте шї рекъноскъте прин експерїендъ аної джкїпїдївъ акъм къ чеа маї апроане дїнтрѣ стелеле фїксе, есте джкъ атжта де департе, джкжт лъмїна емїнд дїн тръжса, аре трезїнцъ де 1157 де зїле нжпъ вїне ла пої, адекъ кжнд не зїгът ла о стеа фїксъ шї не възкърът де стрълзчїреа еї, тревзе съ не адъчем амїнте къ разеле лъмїнеї сале че сзїт сімдїге дж ачест мїнът дж окїї поштрї, аї ешїт дїн тръжса джїнїте де треї ані! Дар ачесте стеле фїксе сзїт джкъ челе маї д'апроане дїн тръжселе шї сзїт прин зртаре челе маї тарї ла vedere, фїїнд принтр'ачеста кзпоскъте сзїт негїре де стелеле дїн ordїнъл дїнгъїї; аної стелеле дїн ordїнъл д'ал доїлеа аї о дждоїгъ депъртаре, дїн челе д'алтрелїеа джтреїгъ депъртаре шї аша мерѣ крешгереа депъртърїї джгачест кїп.

Астрономї акъм кзпоскъ стелеле нжпъ ла ал зечелеа ordїн, аної джкїпїдївъ акъм че депъртаре! Дар сзїт джкъ нїште стеле невлзоасе дїн калеа Траїанъ (la voie lactée) а кърора лъмїнъ ажънѣ ла пої несте 500 де ані! знде есте дар вр'о їмаїнадїе оменескъ каре поате копїнде зп асеменеа сїадїї! Нъмаї о їнтелїдендъ негърдїнїгъ пзтеа прївї о асеменеа джїндере негърдїнїгъ. Дар знде се їспрѣвешне їмаїнадїа шї джделенчїзнеа поастрѣ, аколо джчене адмїрадїа шї кредїнда релїдїоасъ. Джвалта възпътате дївїпъ вржнд а не джлъда ла джиса дж редїзпеле еї челе сълїме, дар превъжнд къ джделенчїзнеа шї їмаїнадїа поастрѣ търдїнїгъ шї материалъ нъ се поате зрка ла редїзпеле етерїче, де ачееа а джсзфлат дж цепъл отан о аджккъ кредїндъ релїдїоасъ, негъръ каре vedem не тодї оашенїї чеї тарї, къ а фост пъръпшїї де ачестгъ кредїндъ

религіозъ. — Затъ зпверса план де марторі аї пзтереї Dзмпезеештї; дпсъ нзмаї омъа сїнгър есте алес а дпделеце гласъа ачестор марторі, а інепіра дп прївіреа патъреї о сїндїре моралъ прїп дпделепчївнеа резонъавї, прїп аморъа свѣалм шї прїп рѣгъчївнеа религіозъ! Нзмаї ел а фост алес а фї гласъа каре лавъз, інтелїценца каре квноаште, шї ініта каре івъеште! О че мїсізне дпалтъ!

(Вор зрма.)

ДИН ВРЕПТЪЛ ПРОПРИЕТЪДІИ.

De Tierce.

(Дпкефере.)

Е адевѣратъ къ есте дптре провиндіїле челе маї вогаге, шї челе нъ преа вогаге але Франдії о деосевїре чел пзїп де зпъа ла сѣтъ, дп прївіреа рентаї пъмъотърїлор; къ се поате статорпїчі ачеста ла $2\frac{1}{2}$ дп челе дїп тъїѣ, ла $3\frac{1}{2}$ дп челе дїп ал доїлеа; къ центръ зїоа мѣнчїторъавї, прогресїеа есте къ тотъа дїп протївъ, шї къ дакъ се поате а о статорпїчі ла 25 солде дп провиндіїле знде рента есте дпфъдїошатъ прїп $2\frac{1}{2}$, тревъе даръ а о статорпїчі ла 15 солде дп ачелеа знде рента есте дпфъдїошатъ прїп $3\frac{1}{2}$. Се вор пзтеа сѣ се скїтмъе дїфъреле ачесте сгръмътъндъсе дїп лок, дпсъ іпропордіеа дптре дѣиселе ва рѣмъне тотъ ачешашї.

Акшм траѣете дп тїмпъа трекът, асемънеазъ такъа рентаї аша прекът есте асѣзї, шї асѣл прекът каре къ шесезеѣ де ані, адїкъ дпаште де 1789, шї веї аола дптре ачесте дозе епохе ачешашї осевїре ка шї дптре дозе провиндії, зпа вогагъ, алта сѣракъ. О тошіе каре дп 1789 предъѣа 200 мїї франчї, асѣзї предъеште 500 шї адесе 600 мїї де франчї. Еѣ ворвекъ центръ прѣжметеле полїтїлор марї, знде феноменъа спорїреї дп валоре с'аѣ продъсѣ маї къ енерѣїе. Тотъ ачешашї тошіе, че адъчеа поате 7 орї 8 мїї франчї пропріетаръавї, дп адъче асѣзї 12 орї 15, дѣпъ дпавъдїїрїле че аѣ къпътат шї пъмънтъа. Еа адъчеа прїп зрмаре дптре $3\frac{1}{2}$ шї 4 ла сѣтъ, шї еа адъче асѣзї чел мѣлт $2\frac{1}{2}$. Дп зрмареа ачестеї скїтмъерї с'аѣ фъкът о алта: зїоа мѣнчїторъавї дп даръ знде еа ера де 20 солде, есте асѣзї де 30 шї 35. Фактеле ачестеа сѣнт дпвїдерате дп прѣжметеле Парїсѣавї. Аїзреа се вѣд ачелеашї іпропордії къ валоре деосевїте.

Сзїндъне къ зп векъ, къ дозе векърї дпдъръпт, с'ар пзтеа овсерва ачелашї феномен; дечї дакъ ор вої сѣ се дптїндъ компарадіеа маї департе, шї дпсѣършїт а се сѣї пъпъ дп векърїле челе маї дпденърате, с'ар гъсі ла зп скріїторїѣ не каре'а чегїам дпкъ дп зїлеле трекъте, пентръ а сѣдїеа дп ел тавлонъа дпвѣдъторїѣ ал економїеї domestiche а ачелор векї, дп Катоне Ченсоръа, дпдълептъа шї ікономъа патрїчїеан че зїчеа: Patrem familias vendacem, non emacem, esse oportet, че аѣ тръгъат деспре арїкълътъръ дп зпа дїп кърѣїле челе маї nedїclinїте де аїтїчїтате, с'ар гъсі довада сїгъръ къ Romanї дъдеаѣ колонїстъавї ръзъш. Дп терїторїа де Касїнъм шї де Венафра, а онта парте дїп продъкт дптр'ан пъмънтъ вѣп, а шептеа дптр'ан пъмънтъ де рънд, а шесеа дптр'ан пъмънтъ протъд. Дїп протївъ, асѣзї, се ласъ колонїстъавї ръзъш, че нъ пъне нїчї де кшм капїталърї, дїзмътате, шї арендаторъавї, че пъне не тоате, дозе треїмї (се дпдълеце къ аїчеї воръа нзмаї де чеа мїзлогїе). Дечї прекът довада ванїлор, скворъндъне де ла Romanї пъпъ ла пої, аѣ трекът де ла 12 орї 15 ла сѣтъ ла 4 орї 5, де асемїне партеа посесоръавї тошіеї аѣ трекът де ла чїпчї шесїме ка дїзмътате. Капїталъа немїшкъторїѣ аѣ сѣферїт прїп зрмаре соарта капїталъавї мїшкъторїѣ, шї кондіїеа омъавї каре нъ аре де кът враділе сале с'аѣ дпавъпътъдїт, дп лок де а се дпрѣзтъдї. Къ кът вогъдїеа, орї патъралъ, орї агонїсїтъ, есте імаї маре, нъ вогагъа есте маї вогат, че сѣракъа есте маї пзїп сѣракъа. Аверїле челе марї дїп тїмпъа постръ, дп фаптъї нъ сѣнт нїмїкъ, дп асемънаре къ ачелеа, че се вѣдеа ла дпавъдїїї Romanї: ва дпкъ еле с'аѣ дп пзїпнат фоарте дп алыгъраре къ ачеїа че еле ераѣ дп ал шептеспреzechелеа шї ал оптспреzechелеа вѣк. Шї дакъ воеште чїнева сѣ фїе маї конвіне де фъзмосъа ачест феномен, къ спорїреа релатївъ а вогъдїеї ценерале есте маї къ самъ дп фолосъа омъавї каре н'аре де кът враділе сале, вої чїта дпкъ зп факт. Мѣнчїторъа де пъмънтъ дп провиндіїле поастре дїп центръ, дїп Корезїеа орї дїп Крѣоза, къштіга 15 орї 20 солде не зї, дп тїмп че ачела че кълївеазъ вїеа ла Бордо къштігъ де ла 25 пъпъ ла 40 солде. Пропріетарїа де ла Крѣоза ва авеа 4 ла сѣтъ дп тїмп че пропріетарїа дїп Медок ва фї ферїчїт дакъ ва къпъта треї (вїне дпдълегъндъсѣ къ шї ачешаста дѣпъ зп тїмп дпделъгъат): шї ачешаста центръ че оарѣ? Центръ къ капїталърїле с'аѣ арънкат не подгорїїле

Medokълѣ спре але кѣмътра, din казза prodск-търѣлор лор, шѣ аѣ фѣкѣт зп venit de 3 ла сѣтъ, дѣпъ кѣм капиталѣрѣле арѣкѣндѣсе не о ренѣ че адѣче 5, шѣ плѣтѣндѣ'o 125, о фак дѣдатъ сѣ се сковоаре ла зп venit de 4 ла сѣтъ. Din противъ отѣла че кѣлѣтѣоазѣ, шѣ але кѣрѣѣа браде нѣ се дѣмътѣлѣск ка капиталѣрѣле, а кѣрѣѣа гѣвѣчѣе есте кѣ атѣта маѣ трѣвѣитоаре де кѣт мошѣа не каре ел трѣшѣте, аѣ agonisit маѣ тѣлѣт валорѣ, аѣзѣнѣе де а се плѣтѣ маѣ тѣлѣт, шѣ тѣлошѣа огоарелор че ле локѣшѣте есте пенѣтрѣ дѣнѣсѣла зп дар фѣресѣ, din каре ел се фолосѣшѣте, дѣ тимп че пенѣтрѣ пропѣриетарѣ е пердѣтѣ prin гѣрѣвѣреа кѣ каре аѣ прѣт сѣ кѣпрѣндѣ пѣтѣнтѣлѣ, фѣрѣтоасѣ леѣѣзѣре а провѣдѣнѣѣ че н'аѣ vroit ка отѣла рѣшѣтѣнд не пѣтѣнтѣлѣ ачѣста шѣ аконѣрѣндѣл кѣ сѣдорѣе сале сѣ фѣе маѣ непорочѣт кѣ кѣт ел л'ар лѣвра маѣ тѣлѣт!

Ачѣастѣ кѣпрѣндѣре де лѣте се редѣче дарѣ ла апропѣриѣѣе са дѣ фѣекарѣе зѣ маѣ комплетѣ кѣ трѣвѣнѣнѣѣе отѣлѣт; еа се редѣче ла ачѣеа кѣ о аѣ фѣкѣт маѣ локѣвѣлѣл, маѣ prodкѣтѣоаре, маѣ дѣкѣпѣтѣоаре позѣлор венѣдѣ, кѣчѣ дакѣ 'ѣ ворѣва десѣре капиталѣрѣле мошѣиѣре (мишкѣтѣоаре), instramente де тѣнѣкѣ, довѣнда дѣ довѣзѣѣ де венѣрѣ саѣ коворѣт де ла 12 орѣ 15 ла 4 орѣ 6 ла сѣтъ, шѣ ренѣта пѣтѣнтѣлѣлѣ, каре репрезѣнта чѣле чѣнѣчѣ шесѣтѣ, нѣ дѣфѣнѣошазѣ маѣ тѣлѣт де кѣт дѣтѣнтѣтѣеа prodкѣтѣлѣлѣ. Аша, кѣ кѣт пропѣриетѣтѣеа де орѣ че фѣел се дѣтѣнде, кѣ атѣта зшѣрѣнѣа де а трѣѣ спорѣшѣте пенѣтрѣ тодѣ. Дѣнсѣ, адаог знѣѣ, ачѣла че н'аре нѣмѣкѣ атѣрнѣ де ачѣла че аре, ачѣла че'шѣ дѣ враѣѣле атѣрнѣ де ачѣла че ле плѣтѣшѣте, ачѣѣа че ачѣста поате сѣ ле реѣзѣзѣѣ; ел аре че тѣнка, а се дѣнѣлѣл, а се адѣпѣстѣ, дѣ тимп че чѣлѣлалал дѣ лѣпсѣск din ачѣсѣе мѣзѣоачѣ. Довада есте адеѣвѣратѣ не о зѣ, не зп мѣнѣт, дѣ оаре-каре чѣркѣмѣстанѣде. Дѣпъ кѣм ам зѣс маѣ сѣс, шѣ дѣпъ кѣм воѣз репѣта аѣче, кѣ капиталѣрѣле фѣрѣ браде, враѣѣеле фѣрѣ капиталѣрѣ нѣ вор пѣте вѣедѣѣ. Еѣ аѣ неѣоѣе знѣѣ де алѣдѣ, дѣ оаре-каре моментѣе кѣнд капиталѣрѣле лѣпсѣск, шѣ кѣнд враѣѣелѣс дѣ дѣдѣстѣлѣре, фолосѣрѣле дѣс пенѣтрѣ капиталѣрѣ, дѣнсѣ кѣнд капиталѣрѣлес кѣ дѣдѣстѣлѣре шѣ кѣнд враѣѣеле дѣс окѣпѣте, ачѣсѣе din зрѣтѣ аѣ тот фолосѣл. — Карѣ сѣнт оаре моментѣе кѣнд ачѣст де не зрѣтѣ се дѣфѣнѣошазѣ? Моментѣе кѣнд есте лѣнѣшѣтѣ, ordѣне шѣ секѣрѣтѣте. Ачѣеа че тѣлѣзѣрѣ лѣнѣшѣтѣеа, ordѣнѣа шѣ секѣрѣтѣтѣеа, фак дѣчѣ сѣ се дѣтѣоаре фолосѣл враѣѣелор ла капита-

лѣрѣ. Дѣчѣ тѣнѣчѣторѣѣ че се адѣмѣнеск аша де зшор, трѣвѣе сѣ еа фѣоарѣе вѣне сеама: Zѣоа лор предѣшѣте маѣ пѣдѣн асѣзѣлѣ де кѣт кѣ зп ан маѣ дѣнѣпѣте, шѣ ванѣѣ че се плѣтѣнѣѣ кѣте патѣрѣ, се плѣтѣск аѣкѣм шѣсе шѣ шѣпѣте ла сѣтъ.

Акѣт, дѣ прѣвѣреа пѣрѣзѣѣ секѣвѣстраѣѣѣ а пѣтѣнтѣлѣлѣ воѣз дѣкѣе prin о де не зрѣтѣ рефлѣкѣѣе.

Деакѣ нѣ с'аѣ пѣтѣт да леѣѣст пѣтѣнтѣлѣ зпор фѣеде спре а се статорнѣчѣѣ, де ал лѣвра, шѣ а се фолосѣ де тот ачѣеа че ел поате prodкѣче, оаре с'ар фѣ пѣтѣт да маѣ зшор наѣѣлор де кѣт individelор? Тѣнѣзѣреа че прѣтенѣнѣѣ рѣдѣкѣ дѣ сѣнѣл фѣе-кѣрѣеа наѣѣ, кѣм дѣ Франѣѣеа, дѣ Анѣлѣеа, рѣстѣл дѣнѣлѣлѣ оминеск нѣ ар пѣтѣнѣ оаре сѣ 'л рѣдѣче кѣар шѣ дѣспрѣтивѣа а дѣсѣшѣл Франѣѣеѣ шѣ а Анѣлѣеѣ? Нѣ ар аѣе оаре деопотрѣвѣ дѣрѣнтѣл де а зѣче ачѣсѣтор маѣ пѣтѣрѣ, кѣ дѣнѣл оминеск есте зѣзѣрѣкѣтѣарѣл шѣ нѣ пропѣриетарѣл гловѣлѣлѣ, шѣ кѣ елѣ доаре нот а се репѣзѣла не пѣтѣнт, дарѣ нѣ а се статорнѣчѣѣ? Дѣчѣ наѣѣѣе ар фѣ дѣ старѣ де зѣзѣрѣнѣѣе вѣтѣнтѣтѣоаре кѣнд елѣ стѣнѣкѣнеск де ла зп флѣвѣѣ пѣнѣ ла алт флѣвѣѣ, прѣкѣш шѣ individele кѣнд елѣ стѣнѣкѣнеск де ла зп дрѣт пѣнѣ ла алтѣл. Лѣвѣѣ сеама вѣне: Деакѣ еѣ нѣсѣ пропѣриетарѣл кѣмѣнѣлѣлѣ мѣѣ, атѣлѣче шѣ Франѣѣеа дѣкѣ нѣ'ѣ пропѣриетарѣ не ачѣеа че еа окѣпѣ де ла Pin пѣнѣ ла Pirenѣѣ, шѣ Анѣлѣеа не ачѣеа че еа окѣпѣ де ла Пасѣла Калѣ пѣнѣ ла инѣлѣле Хеврѣде. Дар дѣта еѣсаѣерѣзѣѣ преа тѣре лѣкѣрѣрѣле, шѣ се ва зѣче. Дарѣ оаре секѣтѣорѣѣ кѣрѣора ле рѣсѣзѣнд нѣ ле еѣсаѣерѣоазѣ шѣ еѣ, кѣнд зѣк, кѣ огорѣл прѣмѣт де ла зп пѣрѣнте саѣ кѣмѣнѣрат де зп дѣран кѣ prodкѣтѣл а 30 де анѣ де остѣнѣлѣл дѣфѣнѣошѣеазѣ зп лѣкѣрѣ зѣзѣрѣнат де ла рѣстѣл спѣѣѣѣ оминескѣѣ?

Нѣ, наѣѣѣе н'аѣ зѣзѣрѣнат маѣ тѣлѣт пѣтѣнтѣлѣ лор, де кѣт дѣранѣл мѣкѣл огор че ел лѣѣ прѣмѣт саѣ л'аѣ довѣндѣѣт, шѣ не карѣ'л лѣкѣреазѣ, шѣ окѣпѣнд пѣтѣнтѣлѣ, елѣ аѣ плѣтѣт лѣѣ Dѣтѣнезѣѣ шѣ оамѣнѣлор зп прѣд новѣл: Прѣѣл ачѣсѣта, дѣ дѣвѣлѣзѣѣѣеа. Пропѣриетѣтѣеа мошѣиѣрѣ, дакѣ еа, ар фѣ еѣсѣстѣт сѣнѣзѣрѣ, ар фѣ лѣсар лѣтѣеа дѣтр'о адѣвѣратѣ варѣварѣе. Nomadѣла че трѣшѣте сѣзѣ корѣт, че се дѣвѣсѣтѣшѣте кѣ лѣна оѣлор лѣѣ, че се пѣтрѣшѣте кѣ карѣнѣ лор, кѣпоашѣте пропѣриетѣтѣеа мошѣиѣрѣ, шѣ тотѣшѣ ел есте пѣрѣрѣлѣнѣк варѣвар. Вѣдѣѣѣ не Аравѣѣ, nomazѣѣ ачѣсѣтѣ пѣлѣнѣ де насѣе шѣ де граѣѣе, рѣтѣчѣнѣд де кѣндѣ'ѣ Бѣвѣлѣеа сѣрѣсѣт, рѣтѣчѣнѣд din пѣшѣлѣе дѣ пѣшѣлѣе, кѣлѣрѣѣ не кѣлѣѣ лор чѣѣ спрѣнтѣнѣл, дѣзѣнѣд не зрѣла лор фѣтеѣлѣ шѣ кѣнѣѣ лор не кѣмѣлѣ, тѣлѣкѣнд дѣнѣнѣтѣеа лор тѣрѣне пенѣнтѣратѣ,

реднченънд де патръ миі де ані ачеаши кълъторіе де не ла дъртъріле Езфратълѣ ла дъртъріле Мърей Ромїи, ми тот вравї, целоши, оспїталиерї ми жъ-фоїторї! Іам дѣтълнїт, пої Французїи кърерїторї АФрїчеї, не дъртъріле Сахарей, ми не пї с'аъ прът нїчї де кѣм скїмвадї кїар де ла Моїсіе. Тотъши Іатъ къ дн векъла ад шептелеа, зп от дн-сетнат венї сѣї мїнче къ свѣлїма ідеа а зпїтъдї лѣї Дѣмнезеї, ми аї днпїнѣ спре кърерїе сѣв претеаст де а рѣстърна ідолїи. Одатъ, дештенѣдї де кѣтръ Махомет, еї трек де ла кърерїеа а дозе полїтїи мїчї, Медїна ми Мека, ла кнїтїгареа зпї нърдї дїн зпїверсѣла roman, еї кърерїръ Сїрїеа, Егїпетѣла, АФрїка, Спанїеа! Шї еї ацїанг дн треї векърї зпїла дїн попареле челе маї дївілізате але пѣтъпнълѣї! Ешїдї дїн дешертърї, еї ард вївлїотека де ла Александрїеа. Днсъ ашезъндсе дн мїзлокѣла кѣмнїлор Каїрѣлѣї, але Бергї де Grenada, а ле Бергї де Валендїеа, еї се днзѣлческ къ пѣтъпнълѣ, се статорнїческ, шї'а днпърдеск, ѣл зѣ къ о днпїрїкїре де мїнзне, кѣлївеазъ не днсъл портюкалѣла, агъдѣла, їнѣла, торѣ матаса, скорюмоеск пѣтъпнълѣ, скот азр, реалнкъ кърдїле ачестеа не каре ле арсѣсе дн варварїеа лор чеа дїнтѣїѣ, ле стѣдїеазъ, скот калкѣлѣла, арта де а се повъдїї не мареа, кълътореск днпре Індіеа ми Езропа, адѣк де аколо миі де продѣкте, дїн агрїкѣлторї фѣкнъндсе комерцандї, ашестекъ дн гѣстѣрїле Окндентѣлѣї гѣстѣрїле Оріентѣлѣї, шї пѣрзѣреа вравї, сѣмедї, лакомї днсъ днвацадї, еї аконѣр Спанїеа къ зїдїрї пѣлѣкте! Номазї, еї вїецїаї сѣв зп корт: агрїкѣлторї, статорнїчї не пѣтъпн, еї аъ алат алдѣвра, шї аъ дѣрат палатѣла Алхамвра!

Алдї номазї, Монголїи, днъч че аъ рѣтъчїт дн кърс де векърї дн днпїнсѣла дешерт де Ковї, с'аъ арпнкат асѣпра Хїнеї, Іаъ днпърдїт пѣтъпнълѣ дн миі де пѣргїчеле, каре рѣнд не рѣнд днзндате с'аъ зскате къ мештепнѣг, с'аъ аконерїт къ ланврї де оpez: еї аъ кѣлїнат де асемїнеа шї агъдѣла, аъ днпрекѣт не тоате попареле дн арта дѣсѣтѣрїї де матасъ, аъ дешкопер т зп пѣтъпн каре, дн лок де а се фаче рошѣ ка арцїала пострѣ трекнъд прїн фов, есѣ алѣ шї транспарент, аъ фѣкѣт дїн ѣл порцелан, не каре л'аъ днорнат къ миі де десенврї капрїдїоасе, аъ лѣврат лемпѣла къ о артъ днпїнѣпѣтоаре, аъ днвѣдат секретѣла де а ле сталдїї къ зп фел де сталт нестрѣвѣтѣторїї, аъ дѣрат палатърї де лак, аъ рїдїкат тѣрнѣрї де порцелан, ми сѣлт шї асѣзїї чеї маї гїванї лѣкрѣторї дїн лѣме. Алдї номазї, алнкнъд о аатъ кале, с'аъ фѣкѣт

Годїї, Дѣрманїи, Франчїи, Саксонїи шї асѣзїї сѣлт Італїенїи Спанїолїи, Дѣрманїи, Французїи, Енглезїи, фѣкнъд тот ачеса че штїдї. Каре казѣъ Іаъ скїмват оаре аша къ деплїнѣтате? Ъпа сїнгѣрѣ, ашѣзарѣа статорнїкѣ асѣпра пѣтъпнълѣї. Кнъд еї аъ днченѣт де а рѣтъчї не пѣсїпѣла дешертѣрїлор, кнъд еї аъ дѣрат локнїдї статорнїче, еї аъ воїт сѣ кѣлївезѣ пѣтъпнълѣ днпрецїѣрѣла ачестор локнїнге, аної але днорна, аної а се днвѣрѣка алфел. Еї аъ кѣпѣтат асѣелїѣ тоате гѣстѣрїле, дѣпѣ ачеса тоате артеле мїзлочїе де а дндѣстѣла гѣстѣрїле ачестеа, ми аша аъ ацїанс попаре дївілізате. Асѣтъвадїї къ непорочїдїи сѣлѣвгїчї амерїканї, ми адмїрадї дїосевїреа соартелор! Амерїка не днфѣдоша, ка лѣмеа веке, лателе днпїндїрї пѣсїноасе, днвѣтѣрнїте фндamente де тѣрї дешголіте прїн револѣдїїае глобѣлѣї, че се пѣмеште дешертѣла Сахара, дешертѣла Аравїеї, дешертѣла де Ковї, ми асѣпра кѣрора креск вечнїче пѣтъпнї.

Амерїка конерїт къ флѣвїи, къ пѣдѣрї, ера ка зп днпїнс парк менїт вѣлѣтоареї. Конїи сѣї, днпърдїдї дн попаре мїчї спре а вѣпа, дн тїмн че лодадѣла се днтролоакъ шї се днпѣлѣшете дн атѣта ка шї тѣрмеле сале, нїчї аъ днтемеег, шї нїчї аъ нѣтѣт сѣ кѣчерїаскъ днпърдїи марї. Еї рѣтъчїаъ днкъ дн саванеле лор, сѣлт акнм треї векърї, кѣпоскнъд де аѣеа пронпїетатеа, афарѣ нѣмаї де ачеса а артелор лор шї а сѣцїїлор лор, кнъд дн лѣмеа чеа веке зп понтїф, кѣпоскнъдзо преа пѣлѣт, днпърдїа дїн сїнѣл Ватїканѣлѣї не кїар ачесте саване лакомїлор Езропїенї че спїтїкаъ тѣрїле спре а се дншвогъдї, не днсетпнъдѣле днпре днпншї алте хотаре де кѣт meridїенїле че сервеск де а се пѣсѣвѣра глобѣла. Аша, се да, ачелора че кѣпнштеаъ пронпїетатеа, де а допнї ми де а дївіліза не ачѣї че не о штїеаъ! Днкеїѣ децї зїкнъд: Фѣрѣ де пронпїетате мовїліерѣ, нїчї не ар фї фост содїетате; фѣрѣ де пронпїетате немо-ліерѣ не ар фї фост дївілізацие. (Фїнїт.)

Се маї одавѣ кѣпрїнсѣла аѣкторелѣї ми дїн челе XII капете дела Днченѣт:

Днпнїте Кѣвѣжїтаре а Аѣторѣлѣї.

Кап. I. Орігїнеа дїсѣкѣдїї де асѣзїи. — Карей прїчина къ пронпїетатеа аъ ацїанс а фї дешѣтѣтѣ дн векѣла пострѣ.

Кап. II. Дѣспре методѣла пѣшїреї. — Обсервациеа патѣреї оменештї есте адеѣвратѣла метод де пѣшїре спре а се доведї дренѣтѣрїле отѣлѣї дн содїетате.

Кап. III. Дѣспре зпїверсалїтатеа пронпїетѣ

дїй. — Проприетатеа есте зп факт статорник, зп-версал дп тоате тїмврїле шї дп тоате церїле.

Кап. IV. Деспре факзлгьдїле Омьлвї. —

Кап. V. Деспре дптревзїндареа факзлгьдїлор омьлвї шї а тьнчей лвї. —

Кап. VI. Деспре негалїтатеа авьтзрїлор. —

Кап. VII. Деспре трьдареа пропрїетгьдїей. —

Кап. VIII. Деспре дьзрїре. —

Кап. IX. Деспре шомтенїре. —

Кап. X. Деспре дурїзрїреа шомтенїреї а-свїпра тьнчей. —

Кап. XI. Богатл. —

Кап. XII. Деспре адевьратл фьндament ал дрентлвї пропрїетгьдїей. —

ЪН ЧЕРКЪЛАРІЪ ПРЕА ДНТЕРЕСАНТ.

Дп тїнстеле прїмїреї зртьторївлї чїрквларїѡ, дпдрентат кьтрь Протоп. Капмезелвї прїн Adm. Дїечесеї Арьдане сьнт Nr. 1244, не вїне а рефлекта ла адевьрл констататъ: „Din фрзпте дї веї кьпшпте пре дьпшїї.“

Къ тоте къ дп зїмеле маї де тьлт трекзте пьвлїкареа зпор черквларе фь дп старе а форма зп пьрїете де опосїдїзне дп контра чїгїрїї Фолор ачестора (дїделеапгь орї перодь, жьдече верчїне): тотшп нъ не пьтем деперта де стрьнса пьстрь тїсїзне де жьрналїст, каре пресзпзне дндаторїреа де а да ла лзтїнъ орї че докзменте їнтересанте пентрз їсторїѡ, шї, дьпъ кьтм о маї зїсерьт, д'а сервї їсторїквлвї де зп сїнчер премергьторїѡ; чї дьнд песте черквларївл зртьторїѡ, каре е дп старе а арвїка о разь де сперапцъ песте регьлареа статлвї клерїкал, каре л дореште атгьт онїнїзнеа пьвлїкь кьт шї тїсїзнеа статлвї преодьск, пь лїнсїт ал пьвлїка дп педезде, кьткь ачеста нъ ва кьдѡа кь зпеле алтеле дїп анїї трекздї, дп сортеа неактїврїї; чї, фїндкь кьпрїнде зп овжет тьїтторїѡ дп вїада моралъ, сь ва шї пьне дп лзкраре. Кьпрїнсел черквларївлвї е зртьторївл :

„Дела зїоа 1. Ноетврїе а. к. к. в. дп їнстїтгьтл клерїкал дїп Арад се вор дпчене овїчнвїтеле пре-лекцїї. Дп їнстїтгьтл ачеста, не анл сколастїческ 1852/3, афарь де ачеї клерїчї, карїї дп анїї де маї пайнте аз фост прїмїцїї, лнсь прескрїселе треї кьрсзрї нъ леаь сьжршїт, кам де о датъ се вор прїмї дьпъ регьлъ пьтаї аша фелїѡ де тїнерї, карїї вор фї дп старе а продьче тєстїмонїеле деспре ачѡа: къ класеле челе онт але Цїтнпасїлвї,

дьпъ поза сїстемъ своларь дотоктїте, ле аь сьжршїт кь спорїѡ рекомєндавїл; дїп контрь ачеї Дїаконї шї Преодї карїї де ла анл 1847 дпкоачї, фьрь а фї сьжршїт дьпъ рьндзїлал челе треї кьрсзрї клерїкале, саь протовїт ла Дїаконїе орї Преодїе, тькар де ар фї шї депьс прїват есамен, сьнт дндаторадї а венї ла Скоала клерїкалъ, шї ачї неаскьлателе дпвьдвьтврї дьпъ рьндзїл сѡ а ле дпвьдѡа.

Регьла ачѡаста, прївїтоаре ла калїгьдїле фїтгьлор клерїчї, шї ла дндаторареа челор не прегьтїдї Дїаконї орї Преодї, дїп рьндзїлаа Сфїнденїей Сале Патрїархлвї шї Мїтрополїталлвї пострѡ, датъ дїп 8. Октомврїе а. к. сьв Nr. 1076 ла дпченереа анлвї сколастїческ 1852/3 маї прессѡ де тоате се ва овсерва; тотшп нъ се вор льса не сокотїте аша фелїѡ де дппрежзрїрї спєциале але вре зпор Парохїї, знде не дпкьпжзрата лїпсь ва чере а се фаче есуденїе пентрз знїї тїнерї, дорїторї де а се протовї ла Преодїе; прєкьт шї пентрз знїї дїндре Преодїї чеї непрегьтїдї къ шгїїндѡе Теологїченїтї; къ ачѡа дпсь вьгаре де самъ: ка ачестї дїп зртъ, адекъ Преодїї чеї Хїротонїдї фьрь сьжршїреа челор треї кьрсзрї клерїкале, тькар де ар фї знїї дїндре еї провьззвї къ Сїнгелїе, шї ашезгдї де Парохї, къ дпченелл лзней лгї Ноетврїе а. к. негрешїт сь се арате аїчѡа дп персоанъ, провьззвї къ челе де лїпсь спре сьсуднє-реа лор дп Інстїтгьтл клерїкал не тїпн маї днде-лзгат, сьв каре тїпн се ва пертракта пентрз фїештекареле треава дндаторьрїї лор спре кьштї-гареа шгїїндѡлор дпкъ несперате, шї а слово-зїрїї лор ла респектївеле сале Парохїї.

Пентрз ачѡаа дарь, Преавїне дпкьвїїндатъ Domnia Та, извлїкьнд ачаста фьрь дпжрзїере дп сьвєстьтьторївл черк Протопресвїтерал, веї дїсїзне: ка тодї ачеї Преодї орї Дїаконї Хїротонїдї дела анл 1847 дпкоачї, карїї нъ аь пїчї ла сїне, пїчї доарь дп Архївлл Консїсторїал тєстїмонїї фортале деспре сьжршїреа челор треї кьрсзрї клерїкале, дьпъ кьтм саь зїс маї сьс, негрешїт къ дпченелл лзней Ноетврїе а. к. сь се адзне ла Інстїтгьтл клерїкал де аїчѡа, еарь дп прївїнда Парохїїлор, каре дп зршареа ачестїа вор рьтжпне не зп тїпн фьрь Преот, Те веї дпгрїжї, ка ачеле прїн алдї Преодї дїп вєчїнътате къ тоате челе трєвзїнчѡасе сьлжьве сь се провадъ.

Тїнерїї хотьрждї спре а дптра дп Інстїтгьтл Клерїкал, аша шї Дїаконїї шї Преодїї чеї спре ачѡаа дндаторадї, кьдїї сьнт дїп Протопресвїтера-

тъл Дгале съзнават, вор аваа съ чваръ рекомендъчне дела Дга, еквѣтъ де тот фелѣла де таксъ, къ кара ла днчепереа аплълѣ сколастическ 1852/3 се вор арѣта аѣла.

Катедра злѣ Професор де Теолоѣе дн ачест Инститѣт, кѣтръ кара е днкопчат зп саларѣз аплал де 750 ф. в. в., е дѣкъ вакантъ, шѣ пентрѣ деплѣпѣреа ачеѣа дела Сѣинденѣа Са Патрѣархѣла шѣ Мѣтрополѣтъла е рѣндѣит конкѣрс; дѣн кара прѣвѣндѣ индѣвѣдѣрѣле, каре дореск а довѣндѣ кѣмареа ачаста, фѣе дѣн чата преѣдѣскъ, кълѣзѣреаскъ орѣ мѣренеаскъ, аѣ де а дѣтокмѣ рекѣрѣсрѣле сале, днзестрате къ докѣмѣнте деспре поѣтѣтеле шѣтѣнде пентрѣ ачаста кѣмаре, шѣ деспре зѣна пѣртаре; шѣ апоѣ ачелеа кѣтрѣ Сѣинденѣа Са Патрѣархѣла шѣ Мѣтрополѣтъла адресате дн чел маѣ екѣрт тѣмп дрент аѣла ла тѣне але съвстерне.

Арад, 14. Октомѣре 1852. (Сѣвскрѣс.)

Патрѣкѣе Попескъла.

ДОКѢМЕНТЕЛЕ,

каре ле аѣ фолосѣт А. П. Иларѣанѣ дн Том. II. дѣн Истѣрѣа Дачѣеѣ Сѣперѣоре.

I. В. Нѣколаѣ Вешеленѣ деспре романѣсмѣ, паг. 267.

IV. Кондесѣзнѣле факѣте рѣтълѣор де Ынверсѣтатеа съсѣскъ, паг. 272.

VII. Прѣвѣсѣдѣзѣнеа Канцеларѣеѣ де кѣрте кѣтрѣ Императѣла дѣто. 29. Априле, дн зрѣм'а сѣпреѣ деспре мѣскѣрѣле рѣтълѣор шѣ деспре къѣтетѣла лор де а се адѣнаре ла Бласѣз, паг. 274.

VIII. Черѣзларѣеле епѣскопѣелор кѣматорѣе ла адѣнареа дѣн 15/3. Маѣ, паг. 277.

IX. Релѣдѣзнѣле комѣсарѣлор деспре Адѣнареа дела дѣмѣнека Томеѣ, паг. 279.

X. Доѣе поесѣѣ дѣн'а. 1848, п. 286.

XII. Скрѣсорѣа комѣтелѣѣ сѣпрет Банѣѣ кѣтрѣ гѣвернатѣреле, дн каре чере, къ ла Адѣнареа дѣн Бласѣз съ се трѣмѣтъ шѣ зп комѣсарѣѣ дѣн сѣнѣла гѣвернѣзлѣѣ, паг. 289.

XIII. Инѣтрѣзѣдѣзнѣеа пентрѣ дѣенереа Адѣнареѣ дѣн 15. Маѣ, паг. 290.

XIV. Прѣтоколѣла Адѣнареѣ дѣн 15. Маѣ, п. 291.

XV. Релѣдѣзнѣеа комѣсарѣлор деспре конѣрѣндѣ де дѣмѣн. е деспре шедѣнѣѣа I. а Адѣнареѣ, п. 303.

XVI. Скрѣсорѣа еп. Шагѣна дѣн 16. Маѣ кѣтрѣ крѣдѣнѣѣѣѣ сеѣ, паг. 304.

XVII. Релѣдѣзнѣеа комѣсарѣлор деспре кѣрѣсѣла зѣтерѣоре ал Адѣнареѣ, паг. 305.

XVIII. Скрѣсорѣѣ еп. Леменѣ кѣтрѣ Балѣнт, парѣкъла Рѣшиѣеѣ, прѣн каре-ѣ demanda, къ съ се департе дѣн Бласѣз дела Адѣнареа де дѣмѣнеа Томеѣ, паг. 306.

XIX. Дѣскѣрѣсѣла лѣѣ Барѣзѣдѣз дѣн 14/2. Маѣ де релѣдѣзнѣле Романѣлор къ Ынѣзрѣѣ, е де лѣвертатеа паѣдѣзнале, паг. 307.

Мѣлѣдѣзмѣндѣзне акѣм д'окамдатѣ къ дѣнпѣртѣшѣреа атѣнсѣлѣ кѣпрѣне шѣ а докѣментелор дѣн Том. ал II. але истѣрѣеѣ Дачѣеѣ сѣперѣоре де А. П. Иларѣанѣ, адѣчет къ ачесте шѣ пѣвлѣкареа прѣдѣзлѣѣ шѣ а фавѣрѣеѣ азѣторелѣѣ пентрѣ стѣдѣндѣ:

Прѣдѣзлѣ томѣлѣ I. (edit. 2) е 1 ф. 20 кр. т. к.
Прѣдѣзлѣ томѣлѣ I. (edit. 1) е 1 ф. (де се маѣ афѣла ла Dd, колекторѣ).

Прѣдѣзлѣ томѣлѣ II. е 2 ф. 30 кр. т. к.

„Стѣдѣндѣлор де не ла тѣте инѣтѣзѣтеле дѣн Авѣстриа, не лѣгѣтъ реверсал, съ се вѣндѣ томѣла II. къ 2 ф. т. к.; афѣрѣ де ачеѣ стѣдѣндѣ, кърор анѣме а лѣсат азѣтореле се лѣ се вѣндѣ къ зп прѣдѣз шѣ маѣ скѣзѣт, еар' алѣора гратѣс. — Томѣла II. нѣмаѣ къ томѣѣ зрѣтъорѣ арѣ легѣтърѣ педесѣрѣдѣѣтъ; еарѣ де томѣла прѣм е индѣенѣнтѣ; прѣн зрѣтаре, томѣла II. се пѣте кѣмѣтъра шѣ фѣрѣ де томѣла I. Пентрѣ Дѣнѣѣ авѣненѣдѣ се афѣла есѣмпларѣле не ла кѣпоскъдѣѣ Дѣнѣ Колекторѣ шѣ де вензаре не ла тѣте лѣверѣеле къ прѣдѣзлѣ атѣнс.“

„Чел маѣ вѣн лѣкрѣ ар фѣ, къ дн пѣрѣдѣле ачеле, знде нѣ с'аѣ трѣмѣс есѣмпларѣе, дѣрѣгорѣѣ де а аве ачеста истѣрѣа съ се прѣнѣтаре ла зп вѣрѣват де конѣдѣраѣзнѣе пѣвлѣкъ, каре трѣмѣдѣнд азѣторелѣѣ адреса, сѣта есѣмпларѣелор, шѣ прѣдѣзлѣ ачестѣора ла Вѣена, азѣтореле дѣната ле ва еспѣдѣзѣ есѣмпларѣеле поѣтѣте.“

Дн зрѣмъ се рефлѣктеазѣ оп. пѣвлѣк, къмкъ дела кълѣзрѣѣса дѣмѣрѣдѣнѣаре а опѣлѣѣ ачестѣѣ ва денѣнде шѣ конѣнѣзареа тѣпѣрѣрѣѣ челор лалте 3 Томѣрѣѣ, каре сѣгаѣ дн манѣскрѣс, ашѣтѣнтѣнд фавѣрѣеа вѣеѣдѣѣ дела оп. пѣвлѣк.